

ילד, מות? 2

הבן שלכם רוצה לדגמן?
הילדה חולמת להשתתף
בפרסומת בטלוויזיה?
חשוב לוודא שזכויותיהם
לא נפגעות בדרך לתהילה
• מדריך להורים
ולסלב לעתיד

מאת ליטל דוברוביץקי

« לפני מספר שנים פסק בית המ' שפט פיצויים להורי תינוקת בת 5 חודשים שצולמה בסטודיו לצילום. הסטודיו, ללא הסכמת ההורים, פירסם את תמונת הקטינה על שעונים, כריות, פאזלים ותמונות מוגדלות שהוצגו בה' לון הראווה של הסטודיו, לצורך קידום מכירות, במשך כשנה. בית המשפט פסק לסובת הקטינה 15 אלף שקל. במ' קרה הוזה ההורים לא נתנו את הסכמתם לפרסום תצלומי בתם, אולם כיום נפי' עמים רבות הבעיה הפוכה: ילדים רבים מעוניינים לקשתתף בפרסומות, סרטים או הופעות והורים רבים תומכים בכך ייעשו רבות כדי לסייע לילדם להגשים את חלומו לזכות בפרסום. "ההורים כל כך רוצים שאשר את השתתפות ילדיהם בפרסומות, או סרטים והופעות. זהו פעמים בהם לא נתתי היתר להשי' זתפות הילה, וההורים של הילד הגיעו בעצמם למשרדי לנסות לשכנע אותי",

מספרת אילנה דורי-מנדלוביץ, הממונה על חוק עבודת הנוער במשרד התמ"ת, אשר קובעת באיזה מקרה יש לתת היתר להשתתפות הילד בפרסומת או הופעה ציבורית, וכאילו מקרים אין לאשר זאת בהתאם לחוק. להלן מדריך להורים וילדיהם הקטינים המפרט את האסור והמוותר בהעסקת ילדים בפרסומות.

בלי אלימות, בלי מין

חשוב להשקיע מחשבה עמוקה בחו' זה הנחתם בין דוגמנים או פרזנטורים לבין החברה השוכרת את שירותיהם, קל וחומר כאשר מדובר בקטינים (מתחת לגיל 18) עליהם מטיל החוק מגבלות ואיסורים. לדברי עו"ד חיים פיצ'ון, ממשרד צלטנה הלפרין פי' צ'ון, המייצג פרזנטורים, משרדי פרסום וטוכנויות דוגמנות, דוגמן קטין נהנה מהגנה מיוחדת מכוח חוק הכשרות המשפטית והאפוסטרופסות, לפיו עסקה מסוג זה עם קטין מחייבת אישור של הורים. קטין שהוחתם על הסכם ללא

אילנה דורי-מנדלוביץ, הממונה על חוק עבודת הנוער במשרד התמ"ת: "היו פעמים שבהן לא נתתי היתר להשתתפות הילד, וההורים הגיעו בעצמם למשרדי כדי לנסות לשכנע אותי"

יריעת והסכמת הוריו, התקשרותו איי' ננה מחייבת.

הוראות ספציפיות, הנוגעות להופעת קטינים בפרסומות או הופעות, מצויית בתקנות עבודת נוער (העברת ילד בהופעה או בפרסומת), שבעיקרן מחייבות קבלת אישור רפואי להעסקת הקטין, קבלת אישור ההורים בכתב, אישור מנהל המוסד החינוכי בו לומד הילד, ומחייבות שהמעסיק לא יהיה בעל עבר פלילי. כמו כן, מציינ עו"ד פיצ'ון, יש בתקנות רדישה כי לא תהיה בהופעה אלימות, עידוד לאלימות, שי' מוש בעירום או ברמזים מיניים, מסרים גזעניים, עידוד לשימוש באלכוהול, עישון או נטילת סיכון בטיחות, רפואי או גופני.

כמו כן, התקנות מחייבות מתן יחס של כבוד וסובלנות לילד לפי צרכיו, הימצאותה של פינת מנוחה, מתן שתייה, ארוחה חמה, הסעה ועוה קטין המבקש להשתתף בפרסומות או הופעה ציבור' רית חייב לקבל היתר ממשרד התמ"ת.

תסריטים שלמים, וטריים עליהם מ- להמילה. לעתים אנתנו מחליטים שה תסריט לא מאפשר את השתתפותו של הילד שנדרש לומר סקסט בעיית, ואז במקרים רבים התסריט ישונה. הייתה הצגה שהוגבלה להשתתפות בנות מגיל 14 בגלל התבגרים הקשים שבה. ההפקה התעקשה כי הבנות שישתתפו יהיו בנות 10. לא אישרתי זאת, ובסופו של דבר לקחו בנות מעל גיל 14 עם הדרכה של מסימולוג על מנת שביטו את התבגרים. אחד מהאבות של אחת מהילדות בנות 10 הגיע למשרד וביקש שנשנה את החלטתנו, ואפילו פנה לנשיא המדינה כי הוא רצה שבתו תשתתף בהצגה. האב לא הבין למה 'מקפחים את בתו'. במקרה אחר הייתה פרסומת שלא נתתי היתר להשתתפות של ילדה משום שהיה שם משחק מילים שכלל 'נורה וילדה'.

לדברי דורימנרלוביץ, יש גם מק' רים בהם לא ביקשו היתר להעסקת הקטיין. לפעמים לא הספיקו לבקש. לעתים אין את הגיירת הנדרשת: רופא לא אישה או מנהל בית ספר לא אישה במידה שנרעד לט בריעבר על העברת ילדים בהופעת ללא היתר, אני עורכת ביורד עם ההפקה. אם זו הפעם הראי שונה, אנתנו מזוהרים את ההפקה. אם זו עבידה חוזרת, אנתנו מעבירים את החומר לחקירה באגף האכיפה כמשרד התמ"ת.

מה לכלול בחוזה?

לדברי עו"ד חיים פיצ'ון, קטיין הוא באופן טבעי גורם חלש בחוזה שבו הוא צד, ובהתקשרות כזו קטיין לבין חברו נרולה, שתנאיה גרועים באופן בולט התערבות של בית המשפט בעילה של עושה. באופן כללי, הן לגבי קטינים שייעשו בצילומים. יש לוודא שהחוזה יציין במדויק את המדידות השונות בהן רשאית החברה לעשות שימוש בצילו מים: האם זה מיועד לקמפיין בעיתונות הכתובה, האם בטלוויזיה, בשלטי חוצות, בהדפסה על גבי מצד כלשהו וכו'.

יש להקפיד בהסכם כי שימושים כמדידות נוספות, מעבר לאלו שצוינו, יהיונו בתשלום נוסף. לרוגמה: החוזה יקבע כי התשלום המוסכם הוא לשימוש בשימוש כמדידות נוספות, כמו סרט פרי סומת, עיתונות, רדיו, סלולה, אינטרנט - תשלום תמורה נוספת. בצורה הזמה יש להתייחס בחוזה לתקופת השימוש בדמות. צריך לראוג שהשימוש ייעשה לתקופה קצובה בזמן, ולשלם תוספת אם

איוה שחוק קונב

האישור של הרופא. אישור רופא תקף לחצי שנה, כך שאם משהו יביא אישור מלפני 7 חודשים זה לא תקף.

כמו כן, חובה לקבל את עמדת מנהל בית הספר בו לומר הקטיין. לפי התקנות, אסור לקטיין להופיע בפרט מת/סרט וכו' בשעות הלימודים במידים עדים בהם יש בית ספר ייתכן שמנהל בית הספר יכריע כי במקום שהתלמיד ילך להצטלם לטרט או להופיע בהצגה או בפרסומת, יש צורך שילמד כדי לשפר את הישגיו בלימודים. המנהל כמובן לא יכול לאשר לילד להשתתף בפרסומת/סרט בשעות הלימודים, אלא רק בשעות אחר הצהריים. נתקלתי במקרים בהם הורים ומנהלים איפשרו לילד להצטלם בשעות הלימודים, אבל כמובן שלא אתן היתר להופעת הילד בשעות הלימודים. זו רדישת החוק.

דורימנרלוביץ מוסיפה כי "בפרט" מות יש חובת נוכחות של ההורה עם הקטיין כסט הצילומים. מעבר לכך, אנתנו קוראים כל תסריט כדי לבדוק שרדי

את האישור להשתתפות הילד מבקש המפיק של הפרסומת, ואם היתר ניתן הוא מועבר למשרד ההפקה. תקנות עבודת נוער באות להבטיח את שלומם וביטחונם של הקטיין המבקש להשתתף בפרסומת או בהופעה ציבורית. לדברי אילנה דורימנרלוביץ ממשרד הת"מ"ת, מומלץ להודי הקטינים להיכנס לאינטרנט ולקרוז את התקנות.

"אנתנו בודקים את עמדת הילד", מצינת דורימנרלוביץ, "אם הילד מעל גיל 6 הוא צריך לחתום. שני ההורים צריכים לחתום גם ולאשר את השתתפות הילד. יש חשיבות לאישור רופא שבודק את הילד וקבע שהוא בריא. היה לנו מקרה בו הרופא כתב כי הילד אלרגי לאבק, ולכן כתבתי בהיתר כי הוא יכול להצטלם בכפוף לכך שלא ייחשף לאבק. במקרה אחר, הרופא כתב כי הילד חולה באמיליפטיה ובמקרה זה לא נתתי היתר. בדיקת הרופא היא מאוד חשובה. אנתנו בודקים את שם הרופא ותאריך החתימה על

עו"ד חיים פיצ'ון (בתמונה): "צריך להקפיד לחלק את השימושים שייעשו בצילומים. יש לוודא שהחוזה יציין במדויק את המדידות שבהן רשאית החברה לעשות שימוש בצילומים"

המפרסם רוצה שימוש לתקופה ארוכה יותר. בתחום האופנה, לרוגמה, מקובל לקצוב את החוזה לפונות (קיץ, חורף). "נסקדה נוספת אליה חייב החוזה להתייחס היא התחום הגיאוגרפי. החוזה חייב להתייחס לשאלה האם השימוש המתיר הוא בישראל בלבד, או גם מתיר לגבולות המדינה. ואם הוא מתיר גם בחו"ל, אז לקבוע בכמה מדינות, ומה תהיה התוספת הכספית על כך".

כן מציין פיצ'ון כי "מאוד חשוב לתת את הרעת על רדישה של המפיק טס שהרוגמן יתחייב לבלעדיות, באופן כללי או בתחום מסוים. מבחינת המפיק, רסם, הבלעדיות קושרת את הפרנסות או הרוגמן לטחג באופן הרוג, כמובן שבלעדיות כזו עלולה למנוע עבודות נוספות בתחום העיסוק של הרוגמן, ולכן צריך לקבוע תמורה שתפצה על כך".

עניין לציבור

כל אדם וכו' ליהנות כלכלית ממסחר ברימון, קולו ושמו לצורכי פרסום, מס

הם המסכים לתת הסכמה לשימוש בטמונתו, הם גם אלה הרשאים לייצג את הקטיין בתביעה נגד מי שהפר את זכויותו.

עו"ד רניאל בוסטנא, המתמחה בתחום דיני הקטיין הרחגני, אינטרנט ומחשבים, מדגיש כי "זכותו של אדם לפרטיות מעוגנת בחוק יסודי כבוד האדם וחירותו' והיא זכות בעלת משת קל חוקית במדינת ישראל. חוק הגנת הפרטיות אסור על פגיעה של אדם בפרטיות וזלחן, ללא הסכמתו. כל אדם באשר הוא חוסה בהגנת החוק, לרבות ילדים. אחר המצבים שיש בהם משום פגיעה בפרטיותו של אדם הוא שימוש בשמו, בכינויו, בתמונתו או בקולו לשם עשיית רווח, כל עוד נעשה הדבר ללא הסכמתו. תחולת החוק אינה מתנית בהפקת רווח בפועל מאותו שימוש, ודי בכך שהשימוש היה למטרת רווח". לא מדובר בהכרח ברווח כספי, אלא בכל תועלת שניתן להפיק מהשימוש.

עו"ד בוסטנא מספר כי אחד המסכים שהגיעו לפתחו של בית המשפט עסק במקרה בו פרסמו המגזינים של קטינה, בת 13, כשהיא מופיעה בכגריים, בשני מקומות על מדרעה בגדל של עמוד עיתון שלם, וכן על שלט חוצות ענק. התבצע היה מודיעון ספורט בו הייתה הקי טינה מנחה והשתתפה בפעילויות ספורט ונעשה תצלום הקטינה נעשה במסגרת אירוע שהוקיים במודיעון הספורט, בו צולמו תמונות רבות אחרת חלקן נתלו בלוח המודיעון. לא ניתנה הסכמה מסעם הקטינה לפרסום התצלום בעיתונות המ קמית או על שלטי חוצות. בית המשפט קבע כי עצם השתתפות בפעילות ותר פש במודיעון, במהלכה צולמה הקטינה אינה מהווה הסכמה לפרסום התצלום בתפרצה הבגלה כאלו. בית המשפט פסק לקטינה פיצוי בסך 10 אלף שקל.

אז מתי מותר לפרסם תמונתו של אדם ללא הסכמתו "כאשר תצלום יש עניין ציבורי, המצדיק את הפרסום בניסוח העניין (כרוגמת תצלום של איש ציבור או סלוב), בתנאי שלא מודי כי בפרסום סוב. כמו כן, כאשר מדובר בפרסום צילום שנעשה ברשות הרבים ודמות הנפגם מופיעה בו באקראי. מותר לפרסם תצלום הכולל תמונתו של ילד כשהוא בטקס ציבורי כשהצילום אינו מתמקד בילד מסוים, אינו מציג את הילד באופן שיש בו כדי לבחזו או להי שפילו, ובמידה כשאינו מציג את הילד באופן פסול. כן מותר לפרסם תצלום של ילד שלא למטרות רווח - אלא אם התצלום שלל מאותו ילד את האפשרות להפיק רווחים בעצמו מתמונתו". מציין עו"ד בוסטנא.